

Odiosul

(O minune a lui Simion reconstituită pe baza mărturiei vecinului său de la etajul șapte.)

Într-adevăr, începutul l-a făcut domnul Gheorghe. Pe vremea Odiosului, dimineața, pe la trei și ceva, se scula să meargă după lapte. Oricât se străduia, nu reușea niciodată să fie primul. Nu era nevoie să pună ceasul să sune, fiindcă îl trezea Mamae, de multe ori chiar mai devreme decât ar fi trebuit. Venea cu căruciorul lângă patul dumnealui - "Gheorghică, dormi?" întreba - mai mult din plictiseală, căci noaptea era așa de lungă și nu avea cu cine să mai schimbe o vorbă, iar pentru o femeie de 80 de ani, înțepenită în cărucior, astfel de discuții sînt uneori vitale. "Dacă dormi, foarte bine, somn ușor în continuare, dar dacă nu, n-ai vrea să te duci după lapte? Nu te superi, da? M-a rugat madam Artemie să-i fac un mic serviciu."

Mamae nu suporta să bea lapte, în schimb, făcuse o adevărată pasiune din a-l revinde, la un preț puțin mărit; pe atunci, litrul de lapte la magazin costa doi lei și douăzeci de bani, iar ea îl revindea cu doi cincizeci. Din patru sticle, câte putea cumpăra domnul Gheorghe dacă prindea de două ori rîndul, Mamae aduna bani pentru un pachet de *Carpați* și avea ce fuma toată ziua. Pînă la urmă, Dumnezeu și-a făcut milă și a chemat-o la El, cu puțin timp înainte de Evenimente.

După Evenimente, lucrurile s-au mai schimbat, în sensul că ora aceasta e foarte potrivită acum pentru hoții de mașini.

Domnul Gheorghe ieși din casă îmbrăcat într-un halat de molton și încălțat cu niște teniși mai vechi, după care cotrobăise îndelung în debara, ca să nu facă zgomot pe scări. "Răcoarea dimineții îmi umple sufletul de viață", spunea cîndva un cîntăreț de muzică ușoară, pe vremea Odiosului, cînd domnul Gheorghe era încă tînăr și sculatul devreme îi dăruia un fel de putere asupra vieții: la trei dimineața, gravitația pămîntului scădea un pic, lumea era mai largă și, din cauza asta, respirația devenea parcă mai ușoară. Acum însă răcoarea dimineții urca pe scări, aducînd de la subsol un ușor iz de mucegai și mișcînd, ici-colo, pînzele de păianjen, pe la colțurile pereților. Aerul rece și umed al zorilor i se strecura pe sub poalele halatului și pe sub pantalonii de pijama, dîndu-i senzația că i-ar fi intrat picioarele în apă. La ultimele două etaje nu mai lumina nici un bec, astfel că, pe întuneric, aproape că nu-ți mai dădeai seama dacă ții ochii deschiși sau închiși.

- Nea Simioane, dormi? întrebă în șoaptă.

- Da.

- N-ai vrea să stăm un pic de vorbă?

- Gheorghe, tu ești?

- Eu.

- Păi, la ora asta, măi omule?

- Am insomnie, explică domnul Gheorghe.

Oricît de încet s-ar fi străduit să vorbească, liniștea și întunericul îi întorceau cu putere ecoul șoaptelor, ca pe niște dangăte de clopot. Undeva jos, tuși ca un om necăjit un cîine care se aciuse, cine știe cum, la capătul scărilor - pesemne că cineva uitase iar ușa de la intrare deschisă. Peste puțină vreme aveau să se audă de-

afară hîrșîitul măturoaielor și glasurile măturătorilor, rîzînd sau certîndu-se pentru vreun fleac.

- De la Evenimente încioace nu mai pot să adorm decît cu mare greutate, iar dacă se întîmplă să mă trezesc peste noapte, nu mai dorm deloc pînă la ziuă, reluă domnul Gheorghe, după ce tăcuse o vreme, pentru a se convinge că nu era cineva prin preajmă care să audă ce spune.

- De aceea tragi cu praștia? vru să știe Simion. Am auzit că ai făcut o praștie cu lunetă.

- A, nu, cu praștia e o altă poveste, separată, îl asigură domnul Gheorghe.

Simion nu întrebă despre ce poveste era vorba, așa că domnul Gheorghe tăcu, așteptînd să fie întreat altceva. După o vreme însă, văzînd că tăcerea se prelungește mai mult decît ar fi trebuit, și temîndu-se că Simion ar putea ațipi fără să-l mai întrebe nimic, vorbi tot dumnealui.

- Cît despre praștie, să știi că lucrurile nu-s chiar așa de simple cum cred unii. Eu am avut o problemă cu Ceaușescu. Pe vremea aceea îl uram cu toții, din diferite motive: sau că ne dădea salam cu soia, sau că n-aveam meciuri la televizor, ca să nu mai spun că ne scotea și la muncă voluntară în fiecare duminică. Seara, înainte de a adormi, mă gîndeam în fel și chip cum i-aș putea veni de hac. Îmi închipuiam cum aș face eu o armă cu laser sau cam așa ceva și m-aș ascunde cu ea în blocul de vizavi de Casa Poporului. Mă piteam într-un loc de pe-acolo, la ultimul etaj, și îl urmăream cum vine cu mașina, cu securiștii după el. Îl lăsam anume să intre în birou, îl urmăream prin lunetă cum își bea cafeaua fără zahăr, că avea diabet, sau cum își schimba sîngele, că știi că lua sînge de la copiii din orfelinate și-și băga în vene, ca să întinerească. Nu mă grăbeam, fiindcă știam ce va urma. Dacă intra și nevastă-sa, cu atît mai bine. Între timp, dacă se apropia vreun securist aflat în control, puneam laserul pe el și îl lichidam cît ai zice pește. Alteori, în loc de laser aveam niște cartușe reactive cu explozibil, extraordinar de puternice, le trăgeam cu niște arme speciale cu amortizor, ca să nu-și dea seama securiștii unde mă ascunsesem, umblau buimaci de colo-colo, neștiind cum să procedeze, în timp ce Casa Poporului sărea în aer și se făcea țandări. Așa adormeam fără probleme în fiecare seară, imediat după Telejurnal. De multe ori nici măcar nu mai ajungeam să trag propriu-zis în el, mă mulțumeam doar să-mi așez ustensilele la locul lor, în poziții cît mai convenabile, și să aștept, știind că-l am oricum la mînă.

- Dar cartușele de unde le luai? fu curios să afle Simion.

- Păi, stai să vezi. Aveam o rețea. Erau niște oameni extraordinar de deștepți, niște savanți dizidenți care se ocupau de problema asta. Lucrau ascunși în niște buncăre construite de mine în subteran, aici, lîngă Bacău, pe dealul Măgura. Știi că mai sus, spre Onești este un zăcămînt de fier, a scris și în ziar, acolo unde mașinile, dacă le lași pe liber, urcă singure, în loc să coboare, din cauza magnetului. De acolo făcusem un tunel de aprovizionare care ieșea prin pasajul de la gară, nimeni nu bănuia ce și cum. Savanții mei geniali inventaseră cartușele acelea, care erau de fapt niște bombe cu hidrogen în miniatură. Înțelegi? Ca să nu producă radiații și să nu dăuneze populației. Aflasem că el își amenajase un adăpost antiatomic la subsol: în caz de pericol, apăsa pe un buton și de îndată întreg apartamentul cobora în adăpost, dar nici eu nu eram prost, mizam pe elementul surpriză.

Simion rămase iar pe gînduri. Din cîte spunea domnul Gheorghe, părea să fie vorba de o organizație de gherilă cu largi ramificații, numai că persista o mică

îndoială: de unde să fi adunat dumnealui atîția disidenți?

- Pînă la urmă, l-au împușcat alții, încheie cu părere de rău domnul Gheorghe.

- Ți-au luat-o înainte, remarcă Simion.

- Ai văzut? Cînd au dat la televizor, am plîns.

Își amintiră în tăcere seara aceea de Crăciun. Vremea era caldă, de parcă lumea ar fi așteptat Paștele, nu Crăciunul. Cu cîteva zile înainte, chiar în dimineața în care au început demonstrațiile la București, deasupra văii Trebeșului apăruse un curcubeu imens, și băcăuanii se uitau nedumeriți într-acolo, întrebîndu-se ce-o fi cu el. Multe zile după aceea s-au tot adunat în fața prefecturii: în balcon luau cuvîntul fel de fel de intelectuali pentru a-și spune părerea, unii citeau poezii, alții își aminteau cît fuseseră de persecutați, a venit și protopopul ca să dea cu agheazmă, pe urmă un procuror le-a poruncit să stea două minute în genunchi pentru victimele revoluției din București, unde soldații se împușcau între ei. Cînd, după cîtva timp, tăcerea începu să-l neliniștească din nou, domnul Gheorghe își dresese glasul.

- Poate te-am deranjat. Voiai să dormi? întrebă încet.

- Îmi făceam un examen de conștiință, îl anunță Simion. Gheorghe, poate ceva bun să înceapă cu ceva rău? Cîteodată îmi vine să cred că de-aia nu mai scăpăm de necazuri. Democrația asta a noastră a început cu o crimă.

- Necazul meu e că, de cînd l-au împușcat, nu mai pot dormi. Dacă ar mai fi și acum cozi la lapte dimineața, m-aș oferi voluntar.

Dincolo de ușa liftului se auziră niște foșnete și tîrșîitul picioarelor lui Simion pe podea - probabil își schimbase poziția.

- Stai bine acolo, n-ai amorțit?

- Mi-am adus un scaunel de acasă, răspuse Simion. Dar, ia spune, de ce nu încerci și cu ăștia noi, care i-au luat locul lui Ceaușescu? Fă-le și lor ceva, niște lasere, niște explozibil, sau măcar pune-le niște grenade lacrimogene, să-i alungi de-acolo, poate așa o să adormi mai ușor.

- Aștia?! se miră dezamăgit domnul Gheorghe, cuprins brusc de compasiune și un fel de tristețe resemnată, incurabilă. Păi, crezi că n-am încercat? Dar, nu știi de ce, pe-ăștia nu reușesc să-i urăsc defel. Te apucă lehamitea numai cît te uiți la ei, și scîrba, ca și cum ar trebui să zdrobești cu unghia o gînganie... O bună bucată de vreme m-am gîndit la altceva, m-am reorientat spre problemele sociale. Organizația mea nu se mai ocupa de politică, ci de educarea maselor. Sînt o mulțime de nesimțiți care scuiță, mănîncă semințe, aruncă hîrtii și mucuri de țigară pe stradă sau în autobuz etc. Cu ăștia intrasem în conflict. Formam echipe de cîte trei-patru agenți care monitorizau situația. Dacă întîlneau vreun caz, de exemplu, vreun derbedeu arunca o hîrtie la întîmplare, oamenii mei o culegeau de pe jos și i-o înapoiau vorbindu-i cît mai politico: "Nu vă supărați, v-a căzut ceva din mînă, poate din neatenție! Dacă însă acela refuza să ia hîrtia înapoi și s-o pună la coș, sau făcea pe căposul, îi ardeau cîteva bastoane pe spinare, să-l învețe minte! A mers un timp, dar după aceea a început să mi se facă milă. Știi ce tare doare bastonul ăsta de cauciuc? Orișicît, sînt și ei oameni.

Simion nu-l contrazise, dar nici nu dădea semne că i-ar fi venit vreo idee cum să-l ajute. Pentru moment, domnul Gheorghe nu mai avea nimic de adăugat. Se ghemuise lîngă ușa liftului, cu ochii pe jumătate închiși, sprijinit cu spatele de calorifer și strîngîndu-și genunchii cu amîndouă mîinile, în așteptarea unui sfat care întîrzia. Stătea bine așa, se încălzea singur și se simțea ca un copil într-un culcuș de

fin proaspăt, protejat de forța superioară a tatălui, care în vremea asta trebăluiește pe undeva sau dă de mîncare la vite. Nu mai conta ce se întîmplă aici sau acolo, toate zgomotele ajungeau la el netede ca valul mării întins pe o plajă pustie, cînd, la sfîrșitul zilei, vine foșnind tăcut și șterge urmele pașilor pe nisip, le soarbe sau le ia cu sine pentru a le duce undeva în larg, într-un loc unde se adună toți pașii de pe toate plajele din lume... Era ca și cum s-ar fi deschis o fereastră în timp. I se perindau prin fața ochilor amintiri vechi, dintr-un trecut fără ecou, atît de îndepărtat, încît aproape că nu-l mai posedă; cel de atunci luneca în adîncul tăcerii, se dizolva în unda ei moale fără s-o atingă, pînă cînd bătăile inimii în piept și zbciumul ei dureros reînviau cutare sau cutare amănunt: un cîmp cu flori, o stradă îngustă cu ziduri umbrite, o pereche de șosete puse la uscat lîngă ușița sobei... Vietăți somnolente și obiecte aproape vii se înclinau și se roteau tot mai încet, ca într-un carusel al cărui motor s-a oprit, dar inerția încă mai mîină o vreme căluții lui în jurul axului, în clinchetul tot mai stins al clopoștelor. La un moment dat, auzi ca prin vis vocea lui Simion strigîndu-l pe nume și tresări. Cînd deschise ochii, în aer se deslușeau primele semne ale zorilor, umbre vagi, mișcătoare, ca niște nori lăptoși, plutind în întuneric. Lumea din bloc începuse să se agite. Undeva mai jos cineva trăsese apa de la closet, iar după bolboroseala aceea supărată a apei veni un sîsîit prelung, insistent, dar tot mai indecis. Pe urmă auzi apropiindu-se și depărtîndu-se zgomotul unei mașini... Înțelese tîrziu, abia după ce se deșteptase de-a binelea, că între timp se întîmplase ceva: adormise.

- Ascultă, Gheorghe, ia seama și străduiește-te să înțelegi ce-ți voi spune, ca să nu-mi răcesc gura de pomană! Deși un trup cald pare să fie un singur lucru, căldura din trup e altceva decît trupul. Tot așa s-au lipit unul de altul binele și răul în om amestecîndu-se, precum trupul cu căldura lui, și abia la sfîrșitul veacurilor se vor despărți. Prin firea lucrurilor, răul este taman cît lipsa binelui, așa cum frigul e lipsa căldurii și întunericul, lipsa de lumină. Unde nu e omul, nu e nici rău și nici bine: nu este lumină acolo unde nu sînt ochi s-o vadă, căci ochii sînt cei care fac lumina, cu toate culorile ei. Nu te amăgi: dacă n-ai avea ochi, nici întunericul, cu tot ce nu e culoare, nu l-ai vedea - ce vezi cu genunchiul, aceea ar fi lumea fără lumină și întuneric. La fel, timpanul produce prin vibrația lui sunetele pe care le auzi. Pînă să fi lovit timpanul, sunetul era altceva decît sunet; așa și lumina era altceva decît lumină pînă să ajungă pe retina ochilor, iar dacă s-ar fi oprit acolo, încă tot nu s-ar fi numit lumină - căci nu ochii privesc, ci altceva dindărătul lor -, dar a mers mai departe luînd altă formă, condusă de legea firii prin fibrele nervoase, pînă la acel ceva ascuns în adîncul boțului de carne, care zice din cînd în cînd despre sine "eu". Și poate dincolo de el și mai departe, la izvorul dintîi, tocmai în depărtările de unde a venit, unde s-a întîlnit la începutul lumii cu sunetele, și mirosurile, și toate celelalte simțite sau gîndite - nu se știe precis unde. Ia aminte deci că lumina și întunericul erau înăuntru mai înainte de a fi afară, iar cînd le primești, se întorc de unde au plecat. La fel binele și răul. Iată, pe scurt, răspunsul meu: dacă vrei să știi cum a făcut Domnul lumea, caută în tine și ai să afli.

Domnul Gheorghe asculta frecîndu-se la ochi și se străduia să se gîndească cu toată seriozitatea la lucrurile despre care-i vorbea Simion.

- Crezi că așa o să adorm mai ușor? întrebă.

- În primul rînd, nu mai sparge parbrizele mașinilor cu praștia, că s-au scumpit și n-au bieții oameni bani să-și cumpere altele. Iar ca să poți adormi, gîndește-te mai

degrabă la Hagi și la echipa națională de fotbal. N-ar merita băieții noștri să-i bată pe englezi și pe nemți? N-ar merita să ajungă și ei într-o zi campioni mondiali? Ba ar merita, dar le trebuie o armă secretă și un organizator priceput, așa, ca tine, care să-i învețe scheme tactice și altele de felul ăsta. Ia ocupă-te un pic de ei. Selectezi elementele cele mai valoroase de pe întreg cuprinsul țării, le ții în cantonament, te ocupi personal de pregătirea lor fizică... Faci mai întâi o echipă aici, la Bacău, câștigi Campionatul și Cupa, după aceea îi bați pe italieni, pe spanioli și pe toți ceilalți cu care joci. Ține bine minte: n-ai voie să pierzi nici un meci! Poți să-i lași la început să dea și ei un gol, două acolo, ca să nu fie vorbă, dar în ultimul sfert de oră pui în funcțiune arma secretă. Ai grijă însă ca, înainte de asta, să ți-o inventeze savanții ăia geniali ai tăi. În rest, mai vezi tu ce și cum.

Domnul Gheorghe se ridică de la locul său, dar nu se îndura să plece, tot legănându-se nehotărît când pe un picior, când pe celălalt. Își trecu încurcat mâna peste barbă și frecă îndelung firele aspre care-i crescuseră neașteptat de repede.

- Ar mai fi totuși o problemă, obiectă dumnealui. Am uitat să-ți spun că unul dintre savanți e de origine maghiară.

- Mă rog, în cazul ăsta, să zicem că o să faci un meci egal cu ungarilor, să fie și ei mulțumiți. Acum, du-te și te culcă. Să spui de douăsprezece ori Tatăl Nostru și la urmă să te adresezi Preacuratei Fecioare Maria, Maica Domnului Nostru Iisus Hristos.

- De ce de douăsprezece ori? întrebă nedumerit domnul Gheorghe, iar Simion îi dădu un răspuns care-l nedumeri și mai mult.

- Fiindcă douăsprezece au fost semințiile lui Israel. *Binecuvîntat este Domnul că a auzit glasul rugăciunii mele. Domnul este ajutorul meu și apărătorul meu, în El a nădăjduit inima mea și mi-a ajutat.*

Potrivit propriilor mărturii, domnul Gheorghe se întoarse acasă, dar nu mai apucă să se culce, căci se făcuse dimineată și trebuia să se pregătească pentru serviciu. După aceea i-a fost somn toată ziua, iar seara, când s-a întors, a adormit imediat ce a pus capul pe pernă. Abia dacă apucă să construiască două, trei faze de poartă, cu Hagi în rolul principal, acest "Eminescu al fotbalului românesc", cum inspirat scria de curînd un cronicar sportiv.

(Fragment din romanul *Simion Liftnicul - roman cu îngeri și moldoveni*, Editura Compania, 2000)

